

Cătălin VRABIE

**Pierdut în
FILIPINE
jurnal de călătorie**

Prefață de
Radu Homescu
Ambasadorul României în Republica Filipine
(2001 – 2006)

Cuprins

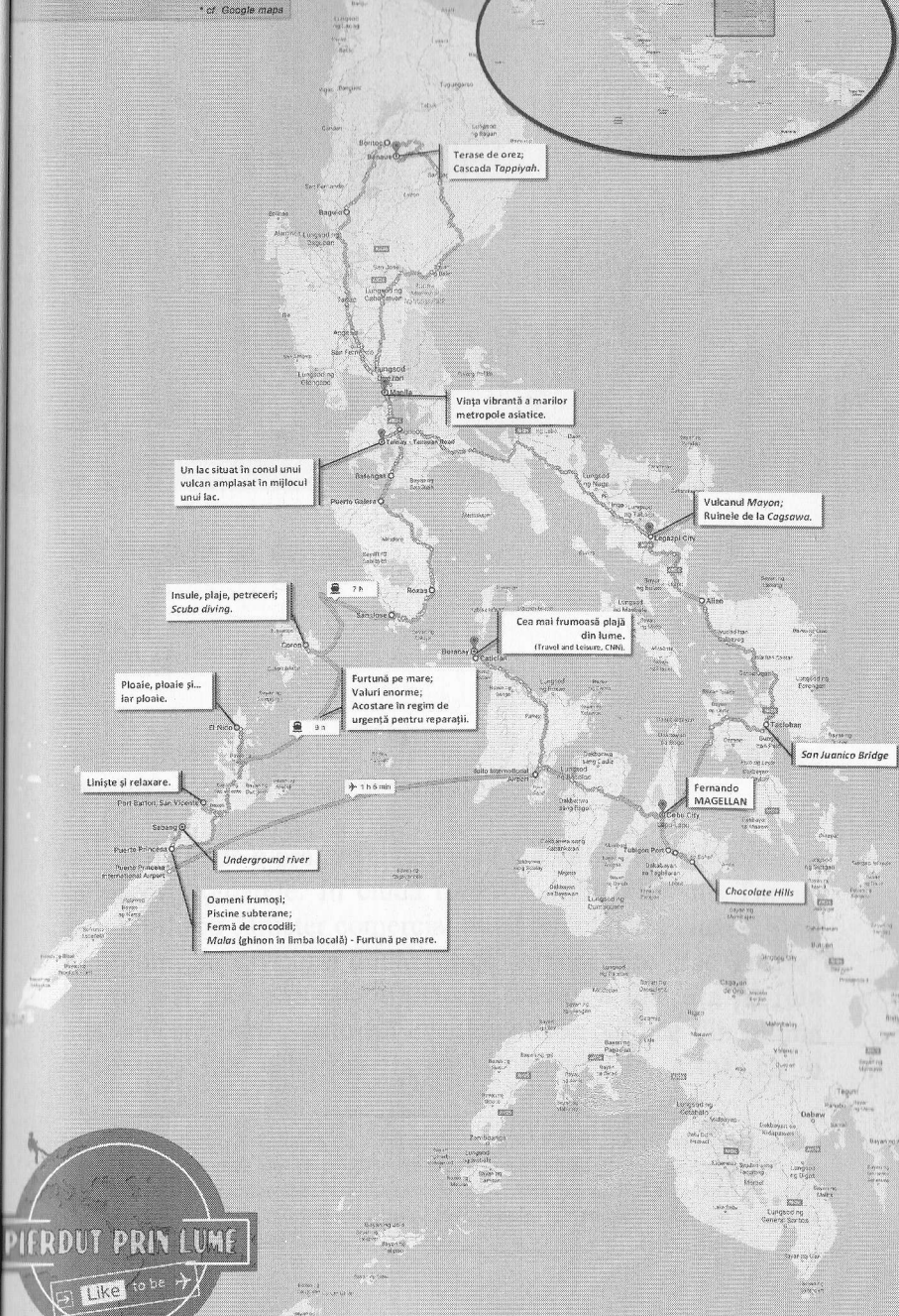
Prefață	7
Notă pentru cititor	11
Cu busola în mână	15
Welcome to The Philippines!	27
José Rizal – o scurtă schiță bibliografică	37
De ce „pierdut”?	47
Gale warning	49
Profilul filipinezului tipic	62
Magandang Umaga	65
The Underground river	103
Malas	115
See you soon!	133
Simt că trăiesc din nou!	137
Fernando Magellan	152
Stairways to heaven – Banaue	186
Voices from the The Philippines: Felix - The filipinos; from being brawn to being a great brown race	203
Ziua lui Peter Pan	209
Despre Filipine și filipinezi	215
Notă pentru cititor	219
Postfață	220
Cuprins	222
De același autor	223

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

Înălțimea parcursă: aprox. 4500 km*
Mărimea de insule pe care am pășit: 12

*cf. Google maps

Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

Să ne pierdem prin lume alături de Editura Neverland.

Cu busola în mână

Ziua 1.

Miercuri, 27-07-2016

15:10

Busola mea se cheamă „frumosul” și pe acesta îl urmez convins ca mă va scoate la lumină.

În mai puțin de o oră, autocarul care mă va duce în *Istanbul* își va porni motoarele. În ciuda tuturor conflictelor din Turcia, activitățile cu caracter comercial nu-și temperează elanul. Sunt înconjurat de cel puțin douăzeci de oameni care „fac Turcia” pentru a-și întreține micile afaceri. Mereu a fost așa pe ruta asta – deși, tocmai datorită evenimentelor politice din ultima perioadă¹, mă așteptam la o schimbare. În urmă cu o

¹ Este vorba despre o tentativă de lovitură de stat a unei părți din armata turcă, aceasta având loc în noaptea de 16-07-2016 în lipsa președintelui Recep Erdogan, aflat în concediu undeva în afara țării. Puciul a eșuat după ce Erdogan a cerut populației să iasă în stradă și să-l sprijine. Ca urmare a acestor evenimente, președintele a instaurat stare de urgență timp de trei luni în Turcia.

Pierdut în Filipine

săptămână, când am sunat la firma care asigură transportul rutier al călătorilor pe relația *București – Istanbul* în vederea configurării rezervării, cei de aici mi-au spus că evenimentele din stradă nu au a face cu *business*¹-ul. Ba chiar și tonul a fost unul sarcastic:

- *Haideți, domnule, vă luați după ce scrie-n ziare?!*
- *Doamnă, am răspuns eu surprins, am sunat să mă asigur că nu exista amânări sau chiar suspendări ale curselor.*
- *Nici vorbă! Totul decurge conform programului. Nu vă faceți nicio grijă! Vă așteptăm, cu o oră înainte de plecare, la autogară.*

Minunat, mi-am zis – nu fără a fi, totuși, puțin confuz. Văzusem filmări pe Internet, cu tancuri, cu soldați înarmați năpustindu-se asupra civililor, atât în capitala turcă, *Ankara*, cât și în *Istanbul*. Nu poți să nu te-ntrebi dacă o deplasare cu autocarul către unul din aceste orașe este sănătoasă. În plus, în urmă cu o lună, pe 29-06-2016, trei teroriști *kamikaze* s-au detonat la aeroportul *Atatürk* din *Istanbul* – același de pe care urmează ca eu să iau avionul spre mai departe... Una e să-ți dorești pacea, și cu totul altceva să pretinzi că războiul nu există... Nu puteam să ignor riscurile; de asta am și sunat să mă interesez; de asta și sunt atât de surprins să văd numărul mare de pasageri pentru Turcia într-o zi obișnuită de miercuri.

16:05

Am pornit... și uite așa, începe noua aventură!

¹ Afacerile.

Jurnal de călătorie

Într-o emisiune la Radio România Cultural, unde am fost invitat să vorbesc despre călătoria de anul trecut în Vietnam și Cambodgia, am fost întrebat care este cel mai dificil lucru într-o astfel de călătorie. „Să pleci de acasă” a fost răspunsul meu. Da... să te desparți de cei dragi. Știi că totul va fi bine și că într-o lună totul va fi la fel, dar tot greu este. Nu atât de mult pentru cel care pleacă, pentru că el va fi captivat de aventura care îl cheamă, cât pentru cei care au rămas, așteptându-l să se întoarcă. Pentru ei este mai greu! Nu prea știu ce să spun în apărarea mea aici... niciodată nu am știut. Cei care înțeleg răspunsul la întrebarea „De ce pleci?” nu o pun, iar cei care o pun... nu-i înțeleg răspunsul.

Cufundat în gânduri, cu muzica în căști, m-am închis în universul meu. Încet, încet intru în ceea ce eu numesc *conservation mode*¹ – limitarea consumului de energie în vederea eficientizării întregului proces. Da, văd călătoria ca pe un proces complex în care călătorul se angajează. El trebuie să-și curețe bine senzorii, să ungă canalele de mediere a informațiilor dinspre aceștia spre unitatea de procesare care trebuie pregătită, în prealabil, foarte bine astfel încât răspunsul ei să fie prompt și acurat. Nimic din ce poți controla sau anticipa nu trebuie lăsat la voia întâmplării. Nu vreau, totuși, să se înțeleagă că trebuie eliminat hazardul – nici vorbă. Nici nu ar fi posibil, pentru că el există peste tot în jur. Spun doar că nivelul de atenție și toleranță la nou al călătorului trebuie să depășească cu mult atenția acordată nevoilor minore zilnice. Totodată, călătoria este și un act de cunoaștere – una bine gândită și realizată, fiind chiar un act de cultură, deci călătorul din mine se va orienta și după această stea. Mulți oameni privesc, dar nu tot atâția și văd. Adevărata călătorie îți

¹ Modul de conservare.

transmite un sentiment de neliniște creatoare, este o provocare în fața necunoscutului.

18:22

Nici n-am ajuns în Filipine (nici măcar în *Istanbul*, de fapt) și deja mă gândesc mai departe... la Africa. Tunisia. Îmi doresc mult să vizitez țara asta. Și o voi face... până la finalul acestui an. Mă întreb dacă găsesc bilete spre *Tunis* mai ieftine din *Istanbul* decât din *București*. Din păcate, nu am *WiFi* la popasul unde a oprit, pentru moment, șoferul autocarului, dar imediat ce ajung undeva unde am și e *free*¹ – parcă-mi aduc aminte că în autogara din *Istanbul* așa era, voi face o căutare. Spiritul curios de călător care dorește să se piardă prin toată lumea nu-mi dă pace.

23:36

Micul trafic de frontieră a reușit întotdeauna să-mi stârneasă zâmbete... acum însă, cu atât mai mult. Dacă anii trecuți eram rugat de micii speculanți să pazez câte o sticlă de *whiskey* din Turcia în România, astăzi sunt rugat să-i ajut să treacă alcoolul în Turcia. Regimul politic al lui Erdogan a interzis consumul alcoolului... și iată consecințele. Ne luăm profitul înapoi, ca să zic așa. Mă rog, ei, fiindcă eu nu mă implic, ceea ce-i face pe unii comercianți să-ncerce să mă convingă apelând la vorbe menite să-mi lezeze mândria:

- *Ți-e frică, tinere? Nu-ți fă griji, n-are ce să se întâmple!*

¹ Gratuit.

De parcă de frică îi refuz eu! Uneori mai inițiază discuții între ei sau cu alți călători „mai puțin fricoși!” zicând, destul de tare pentru a-i putea eu auzi, doar, doar voi accepta:

- *I-e frică, na. Ce poți să-i faci?!*

Mă amuz și-mi văd de treabă lăsând activitățile astea în brațele sigure ale celor care le practică. Acest lucru arată totuși că afacerile merg – așa cum spunea și angajata companiei la telefon – indiferent de conjunctura politică.

Ziua 2.

Joi, 28-07-2016

06:25

Istanbul. Am ajuns aici puțin după ora patru, dar am preferat să stau în autocar și să dorm – ne-a dat voie șoferul știind bine că nu aveam unde merge atât de dimineață. Nu am văzut nimic din ceea ce *mass-media* proferase cu atâta aplomb. Nu spun că situația nu ar fi încordată și că nu ar fi fost lupte de stradă... însă, acum, cu siguranță, nu sunt.

07:52

Dintr-un motiv oarecare, transportul cu metroul astăzi în *Istanbul* este gratuit. Ajunsesem la *Aksaray*, stația de unde am plecat spre aeroport, și când am afișat intenția de a-mi achiziționa un *token*¹ pentru acces, paznicul de la intrare mi-a spus „it's free”² și m-a invitat să pășesc pe porțile deschise. Niciodată nu am auzit ca-n *București* să fi fost transportul cu metroul gratuit chiar și pentru o oră, două... ca să nu zic de o zi întregă!

¹ Jeton – dispozitiv de acces la metrou asemănător unei monede.

² Este gratuit.

Pierdut în Filipine

Aeroportul, deși zguduit grav de atentatul terorist de care vorbeam mai devreme, nu prezintă nicio rană... doar forțele de securitate se pare că s-au înmulțit. Mișună peste tot, înarmați până-n dinți și probabil, în ciuda calmului pe care-l afișează, sunt de o vigilență extraordinară.

11:36

Ce chin cu *check-in*¹-ul ăsta! Grație *security purposes*², și se spune să te muți dintr-o zonă într-alta și chiar de la o poartă la alta fără anunțuri prealabile. În fine, înțeleg situația... într-un fel. Doar că îți lasă o impresie de lipsă de profesionalism. Stai și tu la rând așteptând îmbarcarea, când un funcționar vine și face un anunț de genul: „*Please move to the gate no. 16!*”³, după care așteaptă câteva secunde și repetă anunțul fără nici o explicație. Când un altul vine și spune tuturor celor care s-au mutat deja la poarta 16: „*You are no longer allowed to stay here, please move outside!*”⁴, situația devine chiar tensionată pentru că încep să se ridice voci dintre cei peste o sută de pasageri prezenți în momentul acela acolo. Dar asta e... fiind vorba de *security purposes*, cu toții înțelegem!

13:15

M-am îmbarcat (cu răbdare) pe aeronava care mă va duce spre *Singapore*, orașul leului. Ce, nu știți?! *Singapura* – așa cum s-a numit inițial orașelul, își trage numele, potrivit legendei, de la un leu care a fost văzut plimbându-se pe insula *Temasek*, din sudul Malaeziei, de către un prinț al Sumatrei. În virtutea acestei întâmplări, prințul a pus bazele orașului – astăzi fiind, la nivel global, unul din cele mai înfloritoare orașe-stat, el

¹ Verificări.² Din motive de securitate.³ Vă rugăm să mergeți la poarta numărul 16!⁴ Nu mai aveți voie să staționați aici, vă rugăm mergeți afară!

Jurnal de călătorie

fiind al treilea stat din lume după PIB-ul pe locuitor, bucurându-se, în plus, și de rezerve de peste 200 miliarde de dolari.

Cu toate astea, de-a lungul istoriei, *Singapore* s-a confruntat și cu situații foarte dificile. Cei care au citit romanul „*King Rat*”¹ al lui James Clavell știu bine despre ce vorbesc. Închisoarea, care a și dat numele romanului, situată în *Singapore* a ajuns să fie cunoscută în întreaga lume, în timpul și după cel de-al doilea război mondial, datorită cruzimilor care aveau loc între zidurile ei. Soldații japonezi, care cuceriseră localitatea la acea vreme, au torturat și ucis aici mii de deținuți și localnici. Romanul de care vorbesc și pe care vă sfătuiesc să-l citiți (dacă s-a întâmplat să vă scape) se distinge prin autenticitatea sa, fiind bazat pe experiența personală a autorului.

Deși este departe de tipul de destinație turistică pe care eu caut să o vizitez în general, abia aștept să pășesc și în acest oraș. Până atunci, însă, mai citesc, mai joc o partidă de șah, mă uit la un film, dorm (sper!). Douăsprezece ore de zbor... trec repede!

20:43 (ora din *Singapore*, precum și din Filipine – de acum așa voi nota)

Ora României – 15:43.

În avion, lângă mine, stă un tip din *Barcelona*... vorbăreț ca toți spaniolii. Și-a găsit compania potrivită! Subiectul său preferat de discuție este chiar orașul său natal – *Barcelona*,

¹ Regele șobolan.

Jurnal de călătorie

Changi – fiind ridicat pe locul fostei închisori, oferă acces gratuit la Internet celor care-l tranzitează.

05:10

Nope... nu oferă! (O fi prea costisitor...). Mă surprinde, pentru că este considerat *the World's Best Airport*¹ de către portalul *Skytrax*². În plus, deține această poziție de top încă din 2013, și, probabil, o va mai deține mult timp de acum încolo... În orice caz, lăsând la o parte acest amănunt, atmosfera din jur are un aer personal. Aranjarea scaunelor în jurul unor mici măsuțe, ornamentele florale, mocheta întinsă peste tot... totul te duce cu gândul la un imens *living room*³.

06:17

De curând m-am întors din *Moscova*, unde, printre altele, am vizitat și minunatul metrou de acolo. Nu am cuvinte... stilul arhitectural și bogăția lui sunt unice. Cu toate astea, însă, metroul singaporez este și el unic în felul său... modern și foarte curat. Stațiile în care am coborât pentru a schimba liniile, seamănă mai mult cu un aeroport decât cu cele de metrou...

Întrebând puținii localnici întâlniți la o oră atât de matinală, m-am descurcat să ajung la *Bayfront* – stația de metrou de la suprafața căreia, curiosul are cea mai frumoasă panoramă asupra orașului. Când am ieșit, am realizat că metroul circulă exact pe sub hotelul *Marina Bay Sands* – cel regăsit atât de des în fotografiile cu *Singapore*. Reacția mea?! Exact ca în povestirea lui Marin Preda... cu gospodarul de la el din sat care a ajuns la Grădina Zoologică din București și, văzând o

¹ Cel mai bun aeroport din lume.

² Cel mai cunoscut ghid online al serviciilor aeriene de toate felurile.

³ Camera de zi, sufragerie.

Marina Bay, Singapore într-o dimineață devreme de iulie

care încă de la început a ținut să menționeze că aparține Cataloniei și nu Spaniei. O atitudine pe care o respect fără rezerve, dar cu care nu pot fi deloc de acord – este o chestiune de identitate pentru el și una politică pentru mine. Nu am o părere bună despre separatiști, în general, dar pentru moment, acest lucru este irelevant. Fiecare dintre noi încearcă să se bucure cât mai mult de oferta celor de la *Singapore Airlines*: el bea *Baileys*¹, eu, vin... și, uite așa, orele de zbor, poate, trec mai repede!

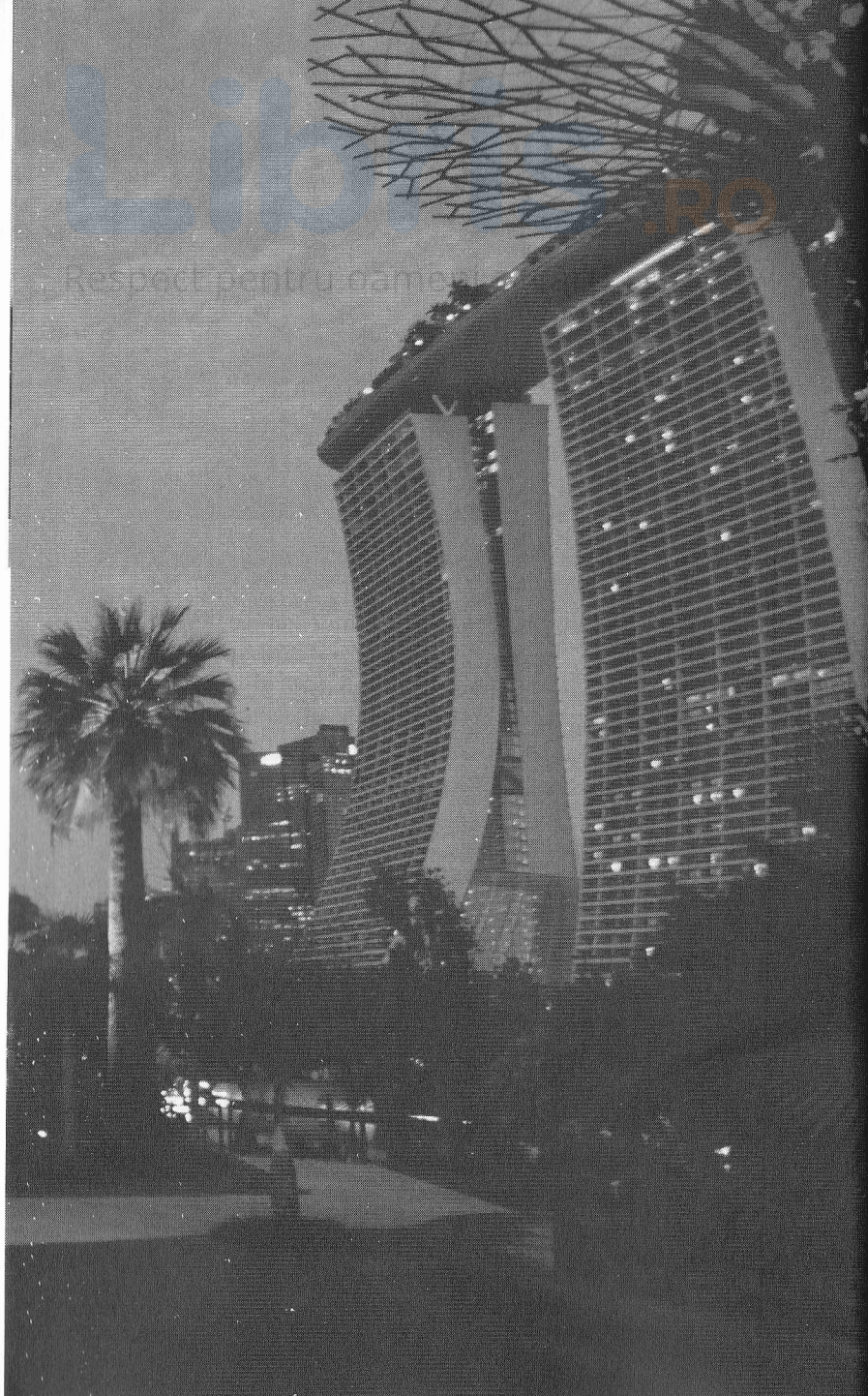
Ziua 3.

Vineri, 29-07-2016

05:08

Iată-mă pășind pe pământ singaporez. Cam devreme pentru a mă aventura în explorare, dar sunt răbdător – primul tren care pleacă din aeroport spre centru este la 05:45... până atunci, să verificăm dacă aeroportul de aici, care, apropo se numește

¹ Băutură alcoolică foarte dulce, pe bază de *whiskey*.

Jurnal de călătorie

girafă, s-a învârtit în jurul ei, iar la final a zis „așa ceva nu există”.

Mă duc să văd ce alte lucruri „nu” există pe aici!

07:03

Nu am crezut că un parc mă poate impresiona atât de mult. Nici nu aș ști cu ce să încep pentru a-l descrie. Poate cu aleile care sunt atât de îngrijite și cochete că nu-ți vine să te oprești din a le explora. Sau poate vegetația luxuriantă care-l îmbogățește... Dificilă sarcină! Trebuie să menționez, totuși, că mă aflu la o distanță de 142 km Nord de Ecuator (cât distanța *București – Sinaia*), iar acest lucru se vede peste tot în jurul meu... mai ales când este vorba de vegetație – trăiești cu impresia că ești în serele unei grădini botanice. Păsările, abia trezite de zorii zilei și pe care le auzi peste tot cântând (ca să nu mai zic, aproape că trebuie să ai grijă să nu calci pe ele când caști gura la minunățiile din jur – atât de obișnuite sunt cu oamenii) îți dau și ele impresia că ai fi într-o grădină... zoologică de data asta. Lacurile, pentru că da, există și așa ceva, sunt toate pline cu pești exotici... nu doar cu peștișori de acvariu – sunt și din aceștia, ci pești în toată regula... unii de mărimi impresionante. Pentru a completa imaginea, adaug că toate acestea au în fundal zgârie-norii orașului, în frunte cu *Marina Bay Sands* – hotel la intrarea căruia am văzut parcate trei *Lamborghini*, un *Ferrari* și un *Rolls-Royce*... asta ca să completez imaginea de țară bogată cu care am început (trec peste lipsa accesului la Internet din aeroport, am și uitat de acest mic inconvenient). Îmi vine iarăși în minte personajul lui Marin Preda și mă amuz, imaginându-mi figura lui zărind girafa.